

Právo finančního trhu

Single supervisory mechanism
SSM

SSM - Jednotný dohled

- Návrh jednotného mechanismu dohledu nad bankami (Single Supervisory Mechanism) na základě zpráva předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuy nazvaná Směrem ke skutečné Hospodářské a měnové unii byl slavnostně představen 12. 9. 2012 a následně byl přijat (schválen 12. prosince 2012 Radou ve složení ministrů financí ECOFIN), přičemž byl pojmenován Bankovní unie.
- Tato neměla vzniknout v jediném kroku, ale měla být budována postupně, což se také stalo.

Právní rámec EU

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1024/2013 z 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi, které zřizuje jednotný mechanismus dohledu (dále také jen jako „**Nařízení SSM**“)
- vychází z článku 127(6) TFEU, který v rámci Maastrichtské dohody umožňoval přidělení dohledové odpovědnosti ECB (*Tento článek TFEU byl reálně poprvé použit až jako legislativní základ pro vznik ESRB v roce 2011*)

Jednotný dohled

- Návrh SSM předpokládal, že kompletní bankovní systém států eurozóny bude realizován pod přímým dohledem ECB, což ale bylo pro většinu členských států neakceptovatelné
- přímý dohled ECB bude realizován „jen“ nad systémově důležitými finančními institucemi, resp. významnými úvěrovými institucemi (bankami), které však stejně pokrývají téměř 85% bankovních aktiv států eurozóny prostřednictvím 123 bankovních skupin.
- Významnost obecně vyhází z velikosti banky – výše aktiv, důležitosti banky pro ekonomiku EU nebo členského státu, významností přeshraničních aktivit a dalších.

Jednotný dohled

- Konkrétně bude přímý dohled nad bankou realizován v případě, kdy dojde k naplnění alespoň jednoho z těchto kritérií:

celková výše aktiv je alespoň 30 mld. EUR;

podíl celkových aktiv na HDP člena EU je větší než 20 % – neplatí, pokud bude celková výše aktiv nižší než 5 mld. EUR; po přechodí notifikaci národního orgánu dohledu ECB určí, že banka je významná;

ECB z vlastní iniciativy určí, že banka je významná, pokud má banka dceřiné společnosti ve více státech EU a přeshraniční aktiva nebo závazky tvoří významnou část celkových aktiv nebo závazků; obdržela nebo požádala o finanční podporu od EFSF nebo ESM; bez ohledu na kritéria výše, vždy tři největší banky v každém členském státě.

Podle souhrnných aktiv je z těchto bank okolo 32% Francouzských, 22% Německých, 14% Španělských, 10% Italských i Holandských a 13% z ostatních členských států eurozóny.

Z těch méně významných banky, kterých je 3520 je nejvíce Německých (48%, počtem 1688), Rakouských (16%) a Italských (15 %).

Jednotný dohled

- Evropské záchranné fondy mají poskytovat pomoc bankám v potížích přímo a ECB přebírá zásadní pravomoci v oblasti dohledu, jako jsou
 - licencování (a odnětí licencí),
 - dohlížení nad rizikovými operacemi,
 - dále může vydávat směrnice a přijímat doporučení, vydávat závazná rozhodnutí spojené s efektivním dohledem, sledovat a vynucovat dodržování kapitálových a souvisejících požadavků na banky podle CRD směrnic, provádět dohled na konsolidovaném základě, podílí se na doplňkovém dozoru nad finančními konglomeráty.
- ECB také disponuje relativně širokou škálou investigativních kompetencí a může ukládat administrativní sankce za účelem plnění úkolů jí svěřených, posuzuje fúze a akvizice týkající se úvěrových institucí.

Dohled nad ostatními bankami

- Výkon dohledu nad ostatními bankami bude vykonáván národními dohlížiteli s možností atrakce výkonu takového dohledu směrem k ECB, pokud ta to zná za vhodné
- Národní orgány dohledu mají svěřený výkon těch méně podstatných dohledových úkolů, jako je každodenní dohled, ochrana spotřebitelů, dohled nad agendou praní špinavých peněz, platebními službami, zřizování poboček bank ze třetích zemí s tím, že budou mít povinnost podřizovat se směrnícím a doporučením ECB

Struktura dohledu v rámci ECB

- výkonný orgán k plnění úkolů v rámci SSM byl nově zřízen Supervisory Board vytvořen v rámci ECB, aby sloužil jako hlavní rozhodovací orgán SSM, podporován zcela novou administrativní organizací
- Konečná rozhodovací pravomoc v rámci SSM však přísluší Radě guvernérů ECB a to v souladu se Smlouvou o fungování EU (TFEU)
- Supervisory Board nemá rozhodovací pravomoc jako takovou, ale jedná se spíše o přípravné práce v dohledových otázkách ECB a návrhy předloh rozhodnutí pro Radu guvernérů ECB.

Supervisory board

- jakožto součást ECB sídlí ve Frankfurtu nad Mohanem, avšak v jiné budově než zbylá část ECB, což je samozřejmě také jistá forma prezentování oddělenosti tohoto útvaru od zbytku ECB. Supervisory Board je obsazen předsedou, místopředsedou, čtyřmi zástupci ECB a po jednom zástupci zde má dohlížitelství orgán každého participujícího členského státu,
- Významnou roli v rámci SSM má také EBA, která zajišťuje účinné a důsledné provádění jednotného souboru pravidel v bankovním sektoru. Podílí se také na přípravě zátěžových testů bank, které provádí ECB, neboť zajišťuje koordinaci zátěžového testování v celé EU